

GOLDFARB
GROSS
SELIGMAN

אחריות סוכן המכס

עו"ד גיל נדל

שותף וראש מחלקת מסים - יבוא, יצוא וסחר בינלאומי

גולדפרב גרוס זליגמן ושות'

- אחריות אזרחית
- אחריות בדין המשמעתי
- אחריות פלילית

הרקע העסקי

חברת יבוא עסקה ביבוא ומכירה של תרופות, ובמסגרת זו ייבאה את המוצר בוטוקס הבוטוקס יוצר באירלנד על ידי יצרן מקומי
סוכן המכס סיפק שירותי יבוא ומכס בהתאם לחוק סוכני המכס

המחלוקת בסיווג

נוצרה מחלוקת בנוגע לסיווג הבוטוקס: האם כתרופה (פרט 30.04) או כרעלן (פרט 30.02)

מוצרים המסווגים כתרופה פטורים מתשלום מכס משנת 2014
מוצרים המסווגים כרעלן חבים במכס 6%, אך פטורים אם מצורפת הצהרת מקור מתאימה

התפתחות האירועים

לאורך השנים היצרן כלל בחשבוניותיו הצהרת מקור, למרות שסוכן המכס סיווג את הטובין כתרופה בביקורת המכס התגלה שבתקופה יולי 2015 - יולי 2016 הוגש דיווח בגין שבעה משלוחים ללא הצהרת מקור המכס דרש תשלום של 734,380 ש"ח (כולל קנסות והפרשי הצמדה) חברת היבוא הגישה תביעה נגד המכס וכן הציעה לסוכן המכס להצטרף להליך, אך זה סירב בסופו של דבר נחתם הסכם פשרה עם המכס בסך 419,599 ש"ח

טענות ההגנה של סוכן המכס

טענת הסיווג הנכון

הטענה: סוכן המכס טען כי פעל כפי שסוכן מכס סביר היה צריך לפעול, וכי סיווג הבוטוקס כתרופה הוא הסיווג הנכון, אשר בוצע על פי הוראות חברת היבוא דווקא .

דחיית הטענה: בית המשפט קבע כי אין צורך להכריע בשאלה אם הסיווג כתרופה נכון או לא. השופט ציין שייתכן שניתן לסווג את הבוטוקס הן כרעלן והן כתרופה, ולכן הטענה האמיתית כלפי סוכן המכס היא שהיה עליו להבין שקיימים שני סיווגים אפשריים ולצפות את האפשרות שהמכס ידחה את הסיווג כתרופה .

טענות ההגנה של סוכן המכס

טענת אישור המכס הקודם

הטענה: רשויות המכס עצמן בדקו את מסמכי הייבוא מספר פעמים בעבר (בימים 10.8.2021, 11.9.2021 ו-5.10.2021) ואישרו את סיווג הבוטוקס לפי פרט 30.04, ולכן אין לראות בהחלטת המכס לסווג את הבוטוקס לפי פרט 30.02 כרשלנות מקצועית.

דחיית הטענה: בית המשפט קבע כי עצם העובדה שהמכס בחר בסופו של יום לסווג את הבוטוקס כרעלן מקימה חזקה שמדובר בסיווג אפשרי. השופט הדגיש שגם מומחה סוכן המכס עצמו אישר שניתן לסווג את הבוטוקס תחת שני הפרטים.

טענות ההגנה של סוכן המכס

טענת העדר צורך בהצהרת מקור

הטענה: נוכח הסיווג הנכון כתרופה לא היה צריך לצרף מסמכי מקור, ובכל מקרה אי צירופם הינו מחדל של חברת היבוא ו/או של היצרן.

דחיית הטענה: בית המשפט קבע כי על סוכן המכס היה להיות ער לאפשרות שהמכס יבחר לסווג את הבוטוקס כרעלן, ולהיערך לכך. היערכות כזו כוללת הפניית תשומת לב חברת היבוא לאפשרות והבהרה שעליה להקפיד על צירוף אישור מקור.

טענת העומס הבלתי סביר

הטענה: סוכן המכס טען כי מדובר בגזירה שציבור סוכני המכס אינו יכול לעמוד בה בשל העומס הבלתי סביר שהדבר מטיל עליהם.

דחיית הטענה: השופט דחה טענה זו וקבע כי סוכן המכס הוא הגורם המגיש את המסמכים למכס, והוא זה שצריך לוודא שכל הפרטים הרלבנטיים מצויים בהם, אלא אם כן העביר באופן מפורש את האחריות ללקוחות.

קביעת האחריות הסופית

רשלנות סוכן המכס

בית המשפט קבע כי סוכן המכס התרשל בשני מישורים:
לא וידא את קיומה של הצהרת מקור במסמכים שהוגשו למכס
לא התריע בפני חברת היבוא על האפשרות שהבוטוקס יסווג כרעלן ועל הצורך
בהצהרת מקור

היעדר אחריות לחברת היבוא

השופט דחה את הטענה לאחריות חלקית של חברת היבוא, בקבעו כי לא הוצגה כל
ראיה שסוכן המכס הסב את תשומת לבה לאפשרות, ולא ניתן לצפות מחברת היבוא,
שאינה גורם מקצועי, להבין את הסיכון .

הפיצוי הסופי

סוכן המכס חויב בתשלום כולל של 542,131 ש"ח, הכולל:
311,438 ש"ח - הסכום ששולם למכס (לאחר ניכויים)
74,322 ש"ח - שכר טרחה עורכי דין
הפרשי הצמדה וריבית
הוצאות משפט

ייבוא ממרח אנשובי (1998)
הסיווג המקורי 16.04-2020: פטור ממכס
המכס שינה לסיווג 16.04-2090 חייב 13%
סוכן המכס לא בדק את כלל 4 לפרק 16
הסתמך על מכתב ישן והצהרת לקוח בלבד.

למרות כשלים מקצועיים – התביעה נדחתה.
הסוכן פעל בתום לב ובהסתמכות על הצהרת הלקוח.
גם היבואן התרשל – לא בדק את הסיווג.
מסקנה: חובת בדיקה מקצועית, אך אחריות מוגבלת בתום לב.

ייבוא רהיטים וצעצועים לגני ילדים.
נציג היבואנית ביקש לסווג כרהיטים.
בבדיקה התגלה שמדובר בצעצועים → קנס ודמי אחסנה.
היבואנית טענה לרשלנות הסוכן.

הסוכן פעל בתוך מתחם הסבירות.
הסתמך על הצהרת היבואנית והמסמכים.
אין רשלנות כאשר ההסתמכות תואמת את המסמכים.
פסק הדין: התביעה נדחתה, היבואנית חויבה בהוצאות.

ייבוא מוצרי טקסטיל מאנגליה.
שחרור בפטור ממכס לפי הסכם סחר.
בדיקה חוזרת: היצואן לא הוכיח מקור – בוטל הפטור.
היבואנית טענה שהסוכן לא הזהיר אותה מפני הסיכון.

סוכן המכס חייב בנאמנות וזהירות אך לא אחראי לכל תקלה.
לא הוכחה התרשלות – לא ניתן לצפות תרמית מצד היצואן.
לא הוכח קשר סיבתי בין פעולות הסוכן לנזק.
האחריות העיקרית – על היבואן והיצואן.

בוטוקס – חויב: רשלנות מקצועית ואי-התרעה.
אנשובי – פטור: פעל בתום לב; אחריות משותפת.
דורלן – פטור: הסתמך על הצהרת היבואנית.
אלבא – פטור: לא ניתן לצפות תרמית צד ג'.
מסקנה: אחריות הסוכן אינה מוחלטת – נבחנת לפי סבירות ותום לב.

- ענייני סיווג
- ענייני הערכה
- ענייני תעודות מקור
- ענייני חוקיות היבוא
- ענייני תקינה

GOLDFARB
GROSS
SELIGMAN

שימרו על קשר

עו"ד גיל נדל, שותף

ראש מחלקת מסים - תחום יבוא, יצוא וסחר בינלאומי

גולדפרב גרוס זליגמן

Gill.Nadel@goldfarb.com

050-5601414

www.youtube.com/@nadelimportexport

- המידע המצוי במצגת הזה הינה מידע בעל אופי כללי בלבד.
- מידע זה אינו מהווה יעוץ משפטי.
- לקבלת יעוץ משפטי יש לפנות לעורך דין עם מלוא המידע הרלבנטי.